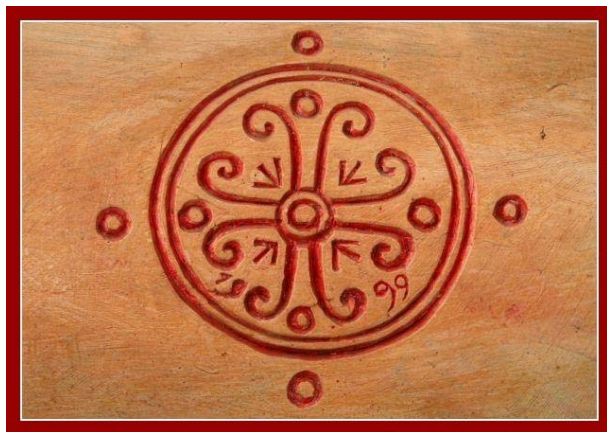


## Наука о папиру

*Балансирање се своди на балансирање, а планинар се претворио у планину*

[www.pravoslovo.net](http://www.pravoslovo.net)



Треба ли се борити против латинизама? Не дао Бог да и ми почнемо да говоримо земљовид уместо мапа, или развојачење уместо демилитаризација. Па ипак, ни с латинским не ваља претеривати. Стога мислим да је у праву читалац К.О., који ставља велики знак питања уз реч суспекција, употребљену у НИН-у, у разговору Луке Мичете с Весном Пешић. (“Није случајно што Савез за промене има озбиљну дозу суспекције према овом пакту.”) У праву је и други читалац, В. С., који ми јавља да је Латинка Перовић, у интервјуу за “Слободну Европу”, употребила реч “инвулнерабилност”. Марко Тулије Цицерон сигурно се не би окренуо у гробу да смо уместо “суспекција” рекли подозрење или сумњичавост, а уместо “инвулнерабилност” - нерањивост или неповредивост.

На реч папирологија жали се проф. Гордана Поповић. “Срећем је у штампи, а нарочито у титлованим преводима на телевизији, где се употребљава за енглеско паперњорк. Колико знам, наставак-логија имају називи наука, па би папирологија била наука о папиру, што сигурно није. Из контекста се види да се ради о обављању администрације (попуњавању формулара, писању извештаја и сличним пословима). Ми немамо одговарајући израз за то, али та смешна реч папирологија не би смела да се одомаћи...”

Иста читатељка шаље ми из новина оглас Центра за образовање “Ђуро Салај”, где се нуди “обука рачуновођа за вођење књига и балансирање”. Позивајући се на Вујаклију, професорка коментарише: “Баланс значи равнотежа, балансирати је одржавати равнотежу. Ваљда ‘Ђуро Салај’ не обучава књиговође у ходању по жици! У овом огласу очигледно је реч о вештини састављања биланса, завршног рачуна о приходима и издацима. Састављање биланса може се назвати балансирање (и та реч је у Вујаклији)...” Авај, изгледа да се балансирање састоји управо у балансирању: расходе треба на неки чудесан начин уравнотежити с приходима, што је већа акробација него ходање по жици.

О грешкама преводилаца већ сам безброј пута писао. Не могу, ипак, да заобиђем дугачко и прецизно писмо Бранка Ђорђевића, који се представља као “студент енглеског језика и књижевности, младић који воли језик, културу, филологију, уметност”. Овог пута, промене ради, сакупљене грешке нису с телевизије него из штампе (хајде да не кажемо из ког листа, а преводиоци ће већ препознати себе ако ово читају).

Релативно је ситна грешка кад у тексту о Ван Гогу, преузетом из часописа “Тајм”, прочитамо како је сликар желео “да отвори сопствену изложбу у кафеу”. Реч кафе, каже Бранко Ђорђевић, стилски је неприкладна. У ЦИЦ веку, у малом селу где је тада живео Ван Гог, није могао постојати кафе ни кафић ни бар, него обична кафана. У истом тексту говори се о “столицама које евоцирају на импресионистичку еру”. Може ли се “евоцирати на

нешто”? Наравно, не. Столице су могле или да евоцирају еру, или да подсећају на еру, или да буде сећања на њу.

У другом чланку, из “Санди тајмса”, може се наћи облик “брзо се одшетао према колима”. “Волео бих” – пише наш читалац - “да ми преводилац демонстрира како је то могуће брзо се одшетати до било чега”. Он претпоставља да је у оригиналу био енглески глагол њалк, који значи шетати, али још чешће ходати.

Врхунац свега је кад се у тексту о британским обавештајцима помене шпијун који је деловао “под конспиративним именом ‘Планина Климбер’”. Преводилац, дакле, и не слути да се енглеско цлимбер изговара “клајмер”, нити зна да је то именица изведена из глагола цлимб (изг. клајм), пењати се, па није чудно што мисли да је “Моунтаин Цлимбер” име неке планине, уместо да је тај надимак превео “Планинар”...

Мене брину овакве фантомске планине, али ме још више брине нешто друго. Бранко Ђорђевић, по свему судећи, зна енглески и уме да размишља. Кад буде дипломирао (надајмо се с одличним успехом), а под претпоставком да се дотле у овој земљи ништа не промени – шта мислите, хоће ли остати овде и постати један од ретких добрих преводилаца? Или...???